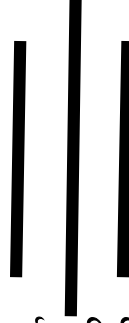

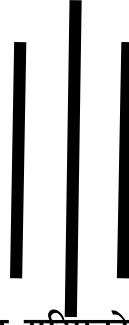
औरही गाउँपालिका

धनुषा

राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

प्रस्तुत गरिएको निकाय

श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति

औरही गाउँपालिका

२०७९

कृतज्ञता

यस गाउँपालिकाको बजेट निर्माण गर्ने क्रममा आन्तरिक श्रोतको अनुमान, संकलन, व्यवस्थापन तथा आवश्यक परामर्शको निमित्त गठित यस समितिले आफ्नो जिम्मेवारी पुरा गर्ने क्रममा यो प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेको छ । नेपालको संविधान २०७२ को मर्म अनुरूप नव गठित स्थानीय तहको संरचना तथा सञ्चालन संयन्त्र विकास हुने क्रममा रहेको तथा यसलाई व्यवस्थित गर्ने पर्याप्त ऐन, नियम तथा कानून पनि पारित नभईसकेको अवस्थामा यो कार्य गर्न सहज भने पक्कै भएन । तर राजस्व परामर्श समितिले यथाशक्य वस्तुनिष्ठ ढंगले, आवश्यक परामर्श सहित राजस्वको अनुमानित विवरण र आगामी वर्षमा यस गाउँपालिकाले उठाउन सक्ने राजस्वको प्रस्तावित विवरण प्रस्तुत गरेको छ ।

यस कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने विभिन्न संघसस्था, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु प्रति हामी आभारी छौं । विशेष गरेर श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिका संयोजक तथा गाउँपालिकाका अध्यक्षश्री ब्रह्मदेव यादव गाउँकार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यहरु, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरु, कर्मचारीहरुलगायते यस कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्षरूपमा सहयोग गर्ने सहयोगी हातहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं ।

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ का विभिन्न अधिकारहरूमध्ये स्थानीय कर लगाउन पाउने अधिकार प्रयोग गर्न पाउने अधिकारको व्यवहारतः कार्यान्वयन तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ६५ को प्रावधान अनुसार स्थानीय तहकोवार्षिक बजेट तयार गर्न सम्बन्धित गाउँपालिकाको राजस्व परामर्श हुने प्रावधान बमोजिम यो समितिको गठन भएको हो । यस समितिले औरहीगाउँपालिकाले स्थानीय स्तरमा उठाउन सक्ने राजस्वको क्षेत्र, दर तथा राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा गर्ने जस्ता काम गर्नेछ ।

२. उद्देश्य:

यस राजस्व परामर्श समिति गठन हुनका उद्देश्यहरू, यस समितिका काम, कर्तव्य र अधिकारहरू देहायबमोजिम छन्

- क. राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, संसोधन, परिमार्जन र सो को परिपापलना सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने,
- ख. राजस्वको श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरि आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने,
- ग. राजस्वको दर र क्षेत्र लगायतको आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने,
- घ. स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने किसिमको कर नीति अबलम्बन गर्न परामर्श दिने ,
- ङ. कर राजस्व, गैर कर राजस्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरि सिफारिस गर्ने,
- च. राजस्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक सुझावहरू पेश गर्ने ।

३. करका दरहरू पहिचान विधि

औरहीगाउँपालिकाले आगामी वर्ष लगाउन सक्ने करका दरहरू निर्धारण गर्न साविक गाविसहरूले उठाउने करको मात्रा विश्लेषण गरिएको थियो । साथै गाउँपालिकाको आय वृद्धि गर्ने तौर तरिकाहरूको बारेमा द्वितिय स्रोतहरूको अध्ययन गरिएको थियो । साथै जिल्लाका जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला वन कार्यालय, जिल्ला पशु कार्यालय जस्ता कार्यालयहरूले अधिल्ला वर्षहरूमा लिने गरेका करका क्षेत्र, दर तथा दायराको अध्ययन गरेर निर्धारण गरि सिफारिस गरिएको छ ।

४. राजस्व परामर्श समितिले सिफारिस गरेका करका श्रोत, दर तथा दायरा

औरहीगाउँपालिकाको यस राजस्व परामर्श समितिले सिफारिस गरेकाकर राजस्व, गैरकर राजस्व, सेवा शुल्क तथा दस्तुर आदिको विवरण देहायअनुसार छः

१. घरवहाल कर:

आफनो क्षेत्र भित्रको घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक रूपमा वहालमा दिएमा सम्बन्धित धनीवाट वहाल रकमको १० प्रतिशत घर वहालकर लिने ।

२. मनोरन्जन कर:

मनोरन्जनको कार्यक्रम संचालन गर्ने संचालकसंग गाउँपालिका र संचालक बीच आपसी समझदारीमा मनोरन्जनकर शुल्क लिने । तर स्थानीय परम्परा तथा संस्कृति भल्किने किसिमका मनोरन्जनात्मक कार्यक्रममा कर छुट गरिने छ साथै यस्ता कार्यक्रम गर्न गाउँपालिकावाट स्वीकृती

लिनु पर्ने छ । तर संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनुषाले निषेध गरेका कार्यक्रमहरू गाउँपालिका भित्र संचालन गर्न अनुमति दिइने छैन ।

३ सम्पति मूल्यांकन दस्तूर :

सम्पति मूल्यांकन दस्तूर मूल्यांकन कायम हुन आएको मुल्यको ०.१ प्रतिशतका दरले लिने

४ घर निर्माण नक्सापास दस्तूर : घर निर्माण नक्सापास दस्तूर निम्न वमोजिम लिने ।

क) निवेदन फाराम रू.१००१०० लिने

ख) ढलान गरी निर्माण गरिने घरलाई

प्रतिवर्गफिट भुईतल्ला रू. २१००

पहिलो तल्ला रू. ३१००

साथै भवन निर्माण सम्बन्धि नयाँ माप दण्ड नआउनजेल सम्मलाई भवन निर्माण सम्बन्धि मापदण्ड २०७२लाई नै निरन्तरता दिने ।

दोश्रो र सो भन्दा माथिको तल्लाहरूको रू.४१००

ढलान नगरी निर्माण गरिने घरलाई प्रति वर्गफिट रू. ११०० र माटोको जडान घर निर्माण गर्नेलाई प्रतिवर्गफिट रू.०.०० नक्सापास दस्तूर लिने ।

ग) नक्सा नामसारी तथा नविकरण वापत प्रत्येक पटकको लागि रू.५००१०० दस्तूर लिने ।

घ) साविक घरमा परिवर्तन नहुने गरी मर्मत गर्नु परेमा रू. १००१०० दस्तूर लिने ।

ङ) नक्सापास सम्बन्धी नक्सापास प्रमाणपत्रको रू. २००१०० र पास भएको नक्साको रू. १००१०० दस्तूर लिई प्रतिलिपी दिने

५ चारकिल्ला प्रमाणित दस्तूर : चारकिल्ला प्रमाणित सिफारिस दिंदा प्रति कित्ता निम्न वमोजिम क्षेत्रफल भएको जग्गाहरूमा निम्न वमोजिम सेवा शुल्क लिने ।

सि.नं.	विवरण	रू.
१	१ कित्ता सम्मको जग्गाको	५०१००
२	२ कित्ता सम्मको जग्गाको	१००१००
३	२कित्ता भन्दा बढी ५ कित्ता सम्मका	१००१००
४	५ कित्ता भन्दा बढी १० कित्ता सम्मका	१००१००
५	१०कित्ता भन्दा बढी जतिसुकै भएपनि	१००१००

६ निवेदन दस्तूर : कुनै पनि निवेदनहरूमा निवेदन दस्तूर लिईने छैन ।

७ यस गाउँपालिकामा कर, दस्तूर, महशुल आदी बुझाएको भनी लिएको प्रमाणपत्रहरू आदि हराएमा रू. ५०१०० लिई अर्को प्रतिलिपी प्रमाणपत्र दिईनेछ ।

८ सिफारिस दस्तूर :

गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराउने सिफारिसहरूको निम्न वमोजिम निवेदन फाराम दस्तूर र सिफारिस दस्तूर लिने ।

सि.नं.	विवरण	सिफारिस दस्तूर रू.
१	नाता प्रमाणित	निशुल्क
२	धारा / विजुली	१००१००

३	नाम, थर जन्ममिति वतन आदि सच्याउने	निशुल्क
४	जग्गा / मोही नामसारी / जग्गा दर्ता / गूठी / रैकर आदि	५००।००
५	घरबाटो सिफारिस बाटो नभए, बाटो भएमा मुचुल्का बापत	निशुल्क
६	कालोपत्रे मोटरबाटो भएको छु भनि गरिने सिफारिसमा	५००।००
७	आयश्रोत प्रमाणितको सिफारिसमा वार्षिक आयको हिसावले	वार्षिक हुन आउने रकमको ०.१ प्रतिशतका दरले
८	रूख काट्नको लागि सिफारिस दिंदा प्रति रूख	०
९	बहाल करको लेखा जोखा सिफारिस गर्ने	२००।
१०	नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतीलिपी सिफारिस	निशुल्क
११	बन्द घर तथा कोठा खोल्न रोहबरमा बस्ने	२५०
१२	मोही लगत कटा सिफारीश	सगोल २५० बाहिर ५००
१३	घर जग्गा करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने	२५०
१४	जन्ममिति प्रमाणित गर्ने	निशुल्क
१५	व्यपार व्यवसाय संचालन वा बन्द भएको सिफारिश	५००
१६	विवाह प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित	निशुल्क
१७	निशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारीश	निशुल्क
१८	घर पाताल प्रमाणित	१००
१९	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने	१००
२०	जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपुर्जामा घर कायम गर्न सिफारीश गर्ने	निशुल्क
२१	आर्थिक अबस्था कमजोर वा सम्पन्न सम्बन्धी सिफारिश	निशुल्क
२२	कुनै व्यक्तिको नाम, थर, जन्म मिति तथा वतन फरक फरक भएको भए सो व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिश गर्ने	१००

२३	नाम, थर, जन्म मिति संशोधनको सिफारिश गर्ने	निशुल्क
२४	जग्गा धनी दर्ता प्रमाणपुर्जा हराइएको सिफारिश गर्ने	निशुल्क
२५	कित्ताकाट गर्न सिफारिश गर्ने,	२५०
२६	संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तीगत संरक्षक सिफारिश गर्ने	संस्थागत ५०० व्यक्तिगत २५०
२७	जीवितसंगको नाता प्रमाणित गर्ने	निशुल्क
२८	मूत्कसंगको नाता प्रमाणित तथा सर्जमिन सिफारिश गर्ने अवस्था अनुसार	निशुल्क
२९	जीवित रहेको सिफारिश गर्ने	१००
३०	हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने	१००
३१	नामसारी गर्न सिफारिश गर्ने	निशुल्क
३२	जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिश गर्ने	निशुल्क
३३	उद्योग ठाउसारी गर्न सिफारिश गर्ने	५००
३४	अधारभुत विद्यालय खोल्ने सिफारिश गर्ने समुदायिक ५०० निजी विद्यालय ७०००।-	
३५	जग्गा मुल्याङ्कन सिफारिश गर्ने	०.१ प्रतिशत
३६	विद्यालयको कक्ष थप गर्न सिफारिश गर्ने	निजी विद्यालय ५००० समुदायिक विद्यालय २००
३७	यसमा उल्लेख भएको बाहेक अन्य सिफारिस	१००

नोट :१) योजनाहरू, बालबालिका, अपांग, एवं एकल महिला, छात्रवृत्ति, आर्थिक सहायता, निशुल्क स्वास्थ्य उपचार, दैवीप्रकोप र जेष्ठनागरिक भत्ता प्राप्तको लागि गरिने मन्जूरनामाको सिफारिस आदी सिफारिसमा सिफारिस दस्तुर निशुल्क दिनेछ ।

२) यस गाउपालिकावाट गरिने सम्पती मूल्यांकन र आयश्रोत प्रमाणित सिफारिस बाहेक अन्य सिफारिसमा अंग्रेजीवाट सिफारिस दिंदा तोकिएको सिफारिस दस्तूरमा थप सत प्रतिशत दस्तुर लिनेछ ।

३) यो ऐनमा व्यवस्था नभएका अन्य सिफारिसको हकमा यस ऐन संगनबाभिने गरि कार्यपालिकाले निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ ।

९. मालपोत तथा भूमिकर

क्र.सं	विवरण	दररेट
--------	-------	-------

१	खेति योग्य जग्गा प्रतिकट्टा	रु.५
२	ग्राभेल भएको बाटोसंग छोएको प्रतिकट्टा	रु.१०
३	कालोपत्रे बाटोसंग छोएको प्रतिकट्टा	रु.२०
	नोट: चालु आ.ब. पौष मषान्त भित्र बुझाए १० प्रतिशत छुट	

१० सवारीकर:

(क) वार्षिक सवारीकर निम्न अनुसार लिने ।

सि.नं.	विवरण	वार्षिक रु.
१	बस, ट्रक, तथा अन्य हेभी सवारीमा	५००१००
२	भाडाको मिनिबस, भ्यान, ट्रैक्टर आदिमा	४००१००
३	भाडाको जीप, पिकअप, आदिमा	२५०१००
४	भाडाको टेम्पो	१५०१००
५	नीजि जीप, कार, भ्यान आदिमा	२००१००
६	मोटरसाईकल / स्कुटर	१००१००
७	ठेला गाडा	१०१००
८	अन्य सवारीमा	२०१००

(ख) पटके सवारीकर निम्न अनुसार लिने ।

(ख.१) यस गाउँपालिकामा प्रवेशका लागि बाटो निर्माण तथा संभार गर्नका लागि स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को नियम १४३ अनुसूची ११ को प्रकरण २ बमोजिम गाउँपालिका आफैले बनाएको सडकको पटके सवारी कर लगाउन सक्ने व्यवस्था समेत भएकोले चालु देखि देहाय अनुसार पटके सवारी कर लिने ।

(ख.१.१) बस, ट्रक, ट्रैक्टर आदिमा रु.२५१००

(ख.१.२) अन्य सवारीमा रु.१५१००

(ख.१.३) यस गाउँपालिकामा सवारी वार्षिक कर तिरेका सवारीमा र मोटरसाईकल जस्ता सवारीमा र सरकारी तथा कुटनैतिक नियोगका सवारी साधनमा उक्त कर लिईने छैन । साथै गाउँपालिका भित्र एक दिनमा एक पटक पटके सवारी कर तिरि सकेको सवारी साधनको त्यही दिन पुनः गाउँपालिका भित्र कुनै पनि स्थानमा उक्त कर लगाइने छैन ।

११ पार्किङ्ग शुल्क : पार्किङ्ग शुल्क निम्न अनुसार लिईनेछ ।

(क) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र प्रवेश गर्ने सवारी साधनहरूलाई व्यवस्थित पार्किङ्गको व्यवस्था गरेमा सो स्थानमा पार्क गरे वापत बस, ट्रक, आदिमा एक पटकमा रु.१०१०० पार्किङ्ग शुल्क लिईने छ ।

(ख) कुनै पनि सवारी साधनले निजी स्वामित्वमा रहेको स्थानमा पार्किङ्ग गरेको अवस्था बाहेक गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक स्थानहरू सडकको छेउ आदी स्थानमा १५ मिनेट भन्दा बढी समयको लागि पार्किङ्ग गरेमा प्रत्येक पटकमा रु.५१०० पार्किङ्ग शुल्क लिने छ । यस्तो शुल्क प्रत्येक २४ घण्टामा थप लाग्दै जाने छ ।

१२ एकिकृत सम्पतिकर :

स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ५५अनुसार एकिकृत सम्पतिकर सम्बन्धमा एकिकृत सम्पतिकर व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६१ (दोश्रो संशोधन) वमोजिम निर्धारण गरिएको न्यूनतम दरमा नघट्ने गरी स्वयमकर निर्धारणको आधारमा मूल्यांकन गरी साविक वमोजिम एकिकृत सम्पतिकर लिने ।

१३ व्यवसाय कर : व्यशाय कर निम्न अनुसार लिनेछ ।

सि.नं	विवरण	श्रेणी वर्गिकरण		
		क (रु)	ख (रु)	ग (रु)
१	होटेल/लज/रेष्टुरेन्ट	१०००		
२	मासु पसल	५००		
३	मदिरा पसल <ul style="list-style-type: none"> ईजाजत प्राप्त थोक मदिरा पसललाई (क) ईजाजत प्राप्त खुद्रा मदिरा पसललाई (ख) 	६०००	४०००	
४	कोल्ड्रिक्स पसल	५००		
५	सून चांदी गहना पसल <ul style="list-style-type: none"> आफनै सून चांदी लिई वनाउने र बेच्नेलाई अरूको सून चांदी लिई वनाउनेलाई 	१२००		
६	रेडियो/मोवाइल विक्री तथा मर्मत	५००		
७	संचार सेवा	५००		
८	घडि विक्री तथा मर्मत	२००		
९	केवल टि.भि.सेवा	३६००		
१०	फोटो स्टूडियो <ul style="list-style-type: none"> कलर ल्यावलाई (क) फोटो स्टूडियोलाई (ख) 	१०००	५००	
११	ट्रजाम	३००		
१२	टेलरिंग	३००		
१३	जूता पसल <ul style="list-style-type: none"> जूता सिलाई र बेच्नेलाई (क) जूता मर्मत मात्र गर्नेलाई (ख) 	३००	०	
१४	मोटर वर्कशप <ul style="list-style-type: none"> गाडीको वडी वनाउने तथा मर्मत गर्ने (क) मोटरसाईकल सहित विभिन्न सवारी साधन मर्मत गर्ने (क) मोटरसाईकल मात्र मर्मत गर्नेलाई (ख) सम्पुर्ण सवारी साधन मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई (क) सम्पुर्ण सवारी साधन मर्मत गर्नेलाई (ख) गाडीहरू मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई (ख) गाडी मर्मत मात्र गर्नेलाई (ग) मोटरसाईकल मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई (ख) 	१५००	८००	५००

	• मोटरसाईकल मर्मत मात्र गर्नेलाई (ग)			
१५	छापाखाना <ul style="list-style-type: none"> • अपसेट प्रेसलाई (क) • साधारण प्रेसलाई (ख) 	२०००	१०००	
१६	स्वास्थ्य सेवा <ul style="list-style-type: none"> • अस्पतालाई (क) • पोली क्लिनिकलाई (ख) • थोक मेडिकललाई (ख) • मेडिकललाई (ग) 	५०००	३०००	२०००
१७	मेटल वर्कशप	१०००		
१८	काष्ठ उद्योग <ul style="list-style-type: none"> • काठ चिरानी मेशिन सहित काठहरूको विभिन्न फर्निचर र अरू काठहरूको भयालढोका आदी बनाउनेलाई (क) • कुनै एक मात्र बनाउनेलाई (ख) 	२५००	१५००	
१९	ईटा भट्टा र ईटा डिपो <ul style="list-style-type: none"> • ईटा भट्टालाई (क) • ईटा डिपोलाई (ख) 	१२०००	७०००	
२०	कम्प्युटर इन्टिच्युट	१०००		
२१	दाउरा डिपो	५००		
२२	पान पसल	२००१००		
२३	बेकरी उद्योग र बेकरी पसल <ul style="list-style-type: none"> • उद्योगलाई (क) • पसललाई (ख) 	१५००	८००	
२४	तरकारी र फलफूल पसल	५००		
२५	चिया पसल	३००		
२६	मिलहरू <ul style="list-style-type: none"> • १० हर्ज पावर भन्दा माथिको क्षमताको मिललाई (क) • सो भन्दा कम हर्ज पावर क्षमताको मिललाई (ख) 	१०००	६००	
२७	पेटोल पम्प	५०००		
२८	साईकल भाडा तथा मर्मत	१५०		
२९	ठेकेदार <ul style="list-style-type: none"> • नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त क वर्गको ठेकेदारलाई (क) • नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त ख वर्गको ठेकेदारलाई (ख) • नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त ग वर्गको ठेकेदारलाई (ग) • नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त घ वर्गको ठेकेदारी दर्ता रू.५०००।०० नविकरण दस्तुर रू१०००।- 	६०००	३५००	२५००

३०	कपडा पसल १० लाख भन्दा बढी पुंजी भएको (क) ५ लाख भन्दा १० लाख सम्म (ख) ५ लाख भन्दा कम पुंजी भएको (ग)	२०००	१५००	५००
३१	किराना पसल • थोक सहितको किराना पसललाई (क) • पचासहजार भन्दा बढी लगानी भएको किराना पसललाई (ख) • सो भन्दा कम लगानी भएको किराना पसललाई (ग)	१५००	५००	३००
३२	खाद्य पसल • थोक सहितको खाद्य पसललाई (क) • खुद्रा मात्रको खाद्य पसललाई (ख)	१५००	१०००	
३३	भाँडा पसल • धातू तथा प्लाष्टिकका भाँडा तथा सामान बेच्नेलाई (क) • धनुषा जिल्लामा उत्पादन भएको माटोको भाँडा बाहेक अन्यत्रबाट ल्याएर विक्री गर्ने माटोको भाँडा तथा सामान बेच्नेलाई (ख)	५००	२००	
३४	चूरा धागो तथा श्रृङ्गारका सामान पसल • थोक सहितको पसललाई (क) • पचासहजार भन्दा बढी लगानी भएको पसललाई (ख) • सो भन्दा कम लगानी गर्ने पसललाई (ग)	५००	३००	१००
३५	कूखुरा पालन • एकहजार भन्दा बढी कूखुरा पाल्नेलाई (क) • एकहजार भन्दा कम कूखुरा पाल्नेलाई (ख)	३०००	२०००	
३६	तैयारी पोशाक पसल	१०००		
३७	तैयारी जूता पसल	१०००		
३८	दन्त क्लिनिक	१५००		
३९	हार्डवेयर पसल	२०००		
४०	ईलेक्ट्रिक पसल	१०००		
४१	कानूनी फर्म	२०००		
४२	साईन बोर्ड पेन्टीङ्ग	४००		
४३	फर्निचर एण्ड फर्निशिंग पसल	१०००		
४४	स्टेशनरी पसल • खेलकुदका सामग्री सहित भएकोलाई (क) • स्टेशनरी मात्र भएको लाई (ख)	५००	३००	
४५	जडीबूटी खरिद विक्री पसल	१५००		
४६	लेखापरीषक	१०००		
४७	टेलिभिजन पसल	२०००		

४८	अन्य उद्योग <ul style="list-style-type: none"> २० लाख भन्दा बढी लगानी भएकोलाई (क) एकलाख पचास हजार देखि २० लाख सम्म लगानी भएकोलाई (ख) एकलाख पचास हजार भन्दा कम लगानी भएकोलाई (ग) 	१००००	४०००	१५००
४९	विज्ञापन सेवा वा एजेन्ट	५००		
५०	पशु वधुशाला	१०००		
५१	अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था (शाखा कार्यालय समेत)	२५००		
५२	वित्तिय सेवा <ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारको पुर्ण स्वामित्व रहेको वाहेक आर्थिक कारोवार गर्ने वाणिज्य बैंक (क) वित्तिय संस्थाको शाखा कार्यालय (ख) ऋण तथा बचत सहकारी संस्था (ग) 	१००००	७०००	२०००
५३	नीजि स्कूल	६०००		
५४	सिनेमा हल <ul style="list-style-type: none"> सिनेमा हललाई (क) भिडियो हललाई (ख) 	८०००	५०००	
५५	चस्मा पसल	३००		
५६	शिलाई मेशिन विक्री तथा मर्मत गर्ने पसल	३००		
५७	रेफ्रिजेरेटर मर्मत	५००		
५८	दूग्घ डिपो/पसल	५००		
५९	व्यूटि पार्लर	२००		
६०	सप्लायर्स	३०००		
६१	टेलिफोन टावर राखि संचार सेवा उपलब्ध गराउने संस्थालाई	५०००		
६२	जग्गा विकास/हाउजिङ्ग	१००००		
६३	म्यानपावर सेवा	७०००		
६४	क्याटेरिङ्ग सेवा	२०००		
६५	वित्तिय कारोवार वाहेक अन्य कारोवार गर्ने सहकारी संस्था	१०००		
६६	मार्बल / टायल पसल	२५००		
६७	सवारी साधनको शो रूम <ul style="list-style-type: none"> गाडीको शोरूम (क) मोटरसाईकलको शोरूम (ख) टैक्टर तथा अन्य मेशिनरीको शोरूम (ग) 	१००००	६०००	४०००
६८	माथि उल्लेख भएको वाहेक अन्य व्यवशाय,सेवा आदीहरूमा स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली,२०५६ को अनुसूची १० को दफा १९ मा तोकिएको हद भित्र रहेर कर असूली गर्ने ।			
६९	कृषि सामग्रीको पसल / भेटेनरी सम्बन्धी पसल	५००		

७०	आईस क्रिम पसल	३००		
७१	दाना उद्योग	५०००		
७२	तारजाली बनाउने उद्योग	५०००		
७३	कृषि व्यवशाय (बंगूर, माछा, गाई पालन)	५०००		
७४	नीजि कलेज	८०००		
७५	ब्लक रिंग उद्योग	१५००		
७६	मिनरल वाटर उद्योग	५०००		
७८	पानी टयांकर	५००		
७९	ग्यास डिपो	१०००		
८०	कोल्डस्टोर (शितभण्डार)	१००००		

नोट :

- १। यस्मा डिलर, एजेन्ट, डिपो, सब डिलर आदी वाहेक अन्य पसल, उद्योग, व्यवशायको हकमा कसैले एउटै पसलमा धेरै आईटम राखि पसल वा व्यवशाय गरेको छ भने सबै आईटम मध्ये कुनै एकको मात्र कर लिने छ तर यस्मा सबै आईटम मध्ये जुन आईटमको कर रकम बढी छ सोहीलाई कायम गरी कर असुल गरिनेछ ।
- २। म्याद भित्र नबुझाउने कुनै पनि करदाताहरूबाट बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण व्यवशायकर र प्रतिवर्ष ५ प्रतिशतका दरले जरिवाना सहित व्यवशायकर असुल गरिनेछ ।

१४ सरसफाई शुल्क :

क्र.सं.	विवरण	न्यूनतम
१	आवासिय घर २ तला सम्म	१००
२	आवासिय घर २ तला माथी	१५०
३	होटल, लज सहितको व्यवसायिक	५००
४	होटल, सानो चिया नास्ता	३००
५	मासु पसल रांगा / खसी	५००
६	मासु पसल कुखुरा	३००
७	सैलुन	१००
८	तरकारी, फलफुल	२००
९	पान पसल	१००
१०	माछा पसल	३००
११	किराना होलसेल पसले	५००
१२	किराना खुद्रा पसल	३००
१३	फेन्सी, मोबाईल, साईबर, कपडा, घडी पसल, चुरा धागो	१००
१४	सुन पसल	२००
१५	स्कूल, क्याम्पस सरकारी	२००
१६	स्कूल, क्याम्पस नीजि होस्टेल सहित	५००
१७	स्कूल, क्याम्पस नीजि	३००

१८	कार्यालय सरकारी	३००
१९	कार्यालय नीजि, संघसंस्था	४००
२०	उद्योग ठूलो व्यवसायिक	१०००
२१	उद्योग घरेलु, साना छाला जुता, भोला	२००
२२	धान, च्यरा, तेल मिल आदि	५००
२३	फर्निचर उद्योग	४००
२४	बस, माइक्रो काउन्टर	२००
२५	हस्पिटल, पोलिक्लिनिक सुई सिरिन्ज बाहेक	१५००
२६	मेडिकल हल, एगो भेट	५००
२७	कुखुरा फर्म ठूलो ५०० भन्दा बढी	६००
२८	कुखुरा फर्म सानो ५०० भन्दा कम	३००
२९	हार्डवयर, भाडापसल	३००
३०	स्टेशनरी पसल	१००
३१	कापी उद्योग, छापाखाना	५००
३२	मोटर वर्कशप	१०००
३३	साईकल, मोटरसाईकल वर्कशप	५००
३४	मोटर, मोटरसाईकल सोरुम	३००
३५	मेटल वर्कशप, मोटर पार्टस, वर्कशप	४००
३६	टायर रिसोलिड	१०००
३७	बैंक	५००
३८	सहकारी संस्था दर्ता दस्तुर	२०००
३९	टेलरिड पसल	४००
४०	इडा विक्रि केन्द्र, भट्टा	२००
४१	पेटोल पम्प	३००
४२	मदिरा पसल	३००
४३	टिभि, इलेक्टिक तथा मर्मत पसल	४००
४४	हस्तकला, आर्टस, प्लेक्स	२००
४५	सिनेमा हल, पार्टी प्यालेस, क्याटरिड	१०००
४६	दुध डिपो	३००
४७	व्युटी पार्लर	३००
४८	सिलाई मेसिन पसल तथा मर्मत	३००
४९	कुखुरा बाहेक कृषि फर्म	३००
५१	सहकारी संस्था नविकरण दस्तुर	१०००
५२	रसायनीक मल विक्रेता प्रमाणपत्र नविकरण दस्तुर	५००
५३	संस्था दर्ता र नविकरण सिफारिस	५००
५४	समाजिक सुरक्षा कार्ड प्रतिलिपि पंजिकरण	१००

५२	अन्य	३००
----	------	-----

१५. भाडा : यस गाउँपालिकामा रहेको हल तथा प्रोजेक्टर प्रयोग गरे वापत प्रति दिन रू.५००।०० भाडा लिई उपलब्ध गराउने ।
१६. विज्ञापन कर : ठेक्का प्रकृया द्वारा विज्ञापनकर उठाउनको लागि देहाय अनुसार दररेट निर्धारण गरी विज्ञापनकर कर लिने ।
(क) सववोर्ड प्रति वर्गफिट	रू. ४०/००
(ख) होडिंगवोर्ड प्रति वर्गफिट	रू. ७५/००
(ग) ग्लोसाईनवोर्ड प्रति वर्गफिट	रू. ९०/००
(घ) भित्तेलेखन/सटर पेन्टिंग प्रति वर्गफिट	रू. २०/००
(ङ) ब्यानर प्रति हप्ता	रू. १००/००
(च) पोलबोर्ड प्रति गोटा प्रति वर्ष	रू. १,०००/००
(छ) डिजिटल बोर्ड प्रति वर्गफिट	रू. २००/००
१७. सार्वजनिक शौचालय : नीजि क्षेत्र संग साभेदारी माध्यमवाट शुल्क निर्धारण गरी सडचालन गर्ने ।

१८. विद्युत/टेलिफोन पोल कर :नेपाल विद्युत प्राधिकरण र नेपाल टेलिकमको गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विद्युत र टेलिफोन प्रसारणको लागि गाडिएको केन्द्रीय प्रसारण पोललाई वार्षिक पोल रू. ३,०००/०० र स्थानीय प्रसारणलाई पोललाई वार्षिक रू. १५००/००

५. निश्कर्ष तथा सुझाव

गाउँपालिकाको स्थानीय आय वृद्धि गर्ने मुख्य स्रोतको रुपमा कर, दस्तुर तथा सेवा शुल्कनै रहेका हुन्छन् । यस गाउँपालिकाको आय वृद्धि गर्न तथा राजस्वको परिचालन वृद्धि गर्नको लागि देहायबमोजिमका सुझावहरु प्रस्तुत गर्दछौं ।

- क. राजस्वका दरहरु न्युन गर्दै दायरा बढाउनु पर्ने,
- ख. राजस्वका थप क्षेत्रहरु पहिचान गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने,
- ग. राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्ने तथा कर प्रशासनलाई व्यवस्थित गर्न क्रमशः आधारहरु तयार गर्दै जाने ।

स्थानीय राजस्व परामर्श समिति

- संयोजक श्री पुनम कुमारी साह - उपाध्यक्ष
- सदस्य श्री अशोक कुमार यादव -प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- सदस्य श्री संतोष ठाकुर
- सदस्य श्री हिरा कुमारी शर्मा
- सदस्य सचिव श्री